

2007, avagy a füstkorszak vége

Habár az éghajlatváltozásról minimum 20 éve beszélünk, 2007-ben végre megtörtént a folyamat hivatalos elismerése is. Klímaváltozás tehát van. Ráadásul azért létezik – teszik hozzá a kutatók -, mert az emberiség mindenféle, úgynevezett üvegházhatású gázokat juttat a légkörbe. Mindenesetre, annyi bizonyos, hogy mostantól az emberek zöme tudja, hogy a széndioxid problémás gáz. Továbbá azt is sikerült megértetni egy-csapásra, hogy ezek a gázok leginkább bizonyos fosszilis anyagok – pl. kőszén, lignit, olaj, földgáz - elégetése során szabadulnak föl, és ezeknek meglehetősen sok köze van az energiatermeléshez és -felhasználáshoz. Mind ezeken túl, úgy tűnik, hogy a döntéshozókban is elindított némi folyamatokat ez a felismerés.

2007-ben Bali szigetén futottak össze azok, akik a klímaváltozás mérséklésében, avagy erősítésében érdekeltek, és erről 1992 óta minden évben egyeztetnek egy jó nagyot. Arról értekeztek, mit is kellene tenni ahhoz, hogy 2009-ben szülessen egy megállapodás a 2012 után célokról, intézkedésekről. Egyelőre annyiban maradtak, hogy évente négy alkalommal fognak találkozni az ENSZ égisze alatt az eddigi évi kettő tárgyalás helyett. Ahogy Baliban is testközelből figyeltük az eseményeket, ezeken is rajta tartjuk a szemünket.

Az EU, mint a klímátárgyalások egyik motorja, természetesen otthon is kiemelten kezeli az ügyet. Persze, csak ha az ennek örvén tett akciók és intézkedések nem veszélyeztetik a versenyképességet! Ami azonban korszakalkotó, az mégis az, hogy az éghajlatvédelmet összekapcsolták az energetikai szabályozással, és e két témát mostantól elszakíthatatlanul együtt tárgyalják. Van benne logika, hiszen az üvegházhatású gázok háromnegyedéért valamilyen formában az energia felel. Több éves előkészítő munka után létrejött tehát az EU „klíma és energia csomagja”, amelynek véglegesítése 2008-ban fog megtörténni és remélhetőleg a tagországok marakodása és aktív szabotálása ellenére sem sikerül majd teljesen kilúgozni a tervezetet.

Az éghajlat változása a hazai szakpolitikákat is felborzolta. Kezdtett továbbá nagyon kínossá válni, hogy utoljára 1993-ban tárgyalták az energiapolitikai anyagot a parlamentben. A GKM és a KVVM szoros küzdelemben próbálta beelőzni a másikat a parlament elé kerülésben, de végül a zöld tárca nyert a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiával (NÉS), amit 2008 tavaszán elfogadtak az ország házában. A GKM – ezzel szemben – már korántsem nevezhető sikeresnek. A nyáron elfogadott villamosenergia törvényt például sikerült úgy átírni a *honatyáknak* (nők nem vesznek részt energetikai vitákban), hogy a betérjesztők sem ismertek rá. De ami nagyobb baj, hogy eredeti céljával ellentétes folyamatokat indított el. Úgy tűnik, hogy a képviselők számára valami miatt fontosabb volt az MVM monopóliumának megerősítése, mint a fogyasztók elégedettsége és egy egészséges piac kialakulása. A 2007 során „egyeztetett” (a társadalmi jelzőt végkép nem érdemli meg ez a folyamat) energia stratégiával kapcsolatban sem várható korszerűbb hozzáállás. És akkor még nem beszéltünk arról, hogy a gazdasági tárca adós maradt egy energiahatékonysági akciótervvel, amiért Brüsszeltől kapott dorgálást a kormány. És ha már Brüsszel, akkor ott a lex-MOL, a gázvezetékek körül folyó vita; az orosz áramlatok vagy a Nabucco?

A fentiekből következik, hogy idén is jócskán akadt dolgunk és eredményeink is vannak. Ezekből szemelgettem az érdeklődők számára. Mivel az Energia Klub divíziókba szerveződve fejtí ki munkáját, így most ebben a struktúrában tárjuk mi is olvasóink elé a 2007. fontosabb eseményeit a következő oldalakon.

Ámon Ada
Igazgató

Energiapolitika

Az Energiapolitikai Divízió 2007 áprilisában kezdte meg munkáját az Energia Klubban. Miközben zajlott az új divízió kialakítása, feladatainak meghatározása és szervezeti beágyazottságának megteremtése, már kezdődött is a villamos energia törvény vitája a parlamentben és kisvártatva az energiapolitikai stratégia társadalmi vitája is elindult. Így tehát párhuzamosan folyt az érdemi, szakmai munka és az ehhez szükséges szervezeti keretek kialakítása. Az eredmények tükrében elégedettek lehetünk, hiszen az energiapolitika-formálás tekintetében Magyarországon felmerülő összes jelentős kérdésben szakmailag színvonalas álláspontot alakított ki, s azt képviseltük is a rendelkezésre álló fórumokon.

*Domina Kristóf
Energiapolitikai programvezető*

Projektek:

Magyarország energiapolitikai stratégiája 2007-2020

Az ország közép-távú stratégiáját meghatározó kormányzati dokumentum társadalmi vitájában való részvétel, illetve a dokumentum kialakításáért felelős állami intézményekkel való együttműködést megvalósító project.

KEOP véleményezés

Az Európai Unió által finanszírozott „Közlekedés és Energia Operatív Program” tervezetével kapcsolatban fogalmaztuk meg véleményünket és javaslatainkat a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség felkérésére.

'Greenpeace: Energiaforradalom'

A kiadvány szakmai lektorálásának divíziók közötti koordinációja.

'Az új Villamosenergia Törvény'

A Divízió nyomon követte a törvényalkotás folyamatát, arról – konkrét javaslatokat is megfogalmazó – elemzést készített, s azt a főbb döntéshozókkal megismertetve hozzájárult egy, a követelményeknek megfelelő törvény megszületéséhez.

Privatizáció és liberalizáció Közép-Kelet-Európában - '*Privatization & Liberalization in the CEE region*'

A villamosenergia- és a gázesektor területeit vizsgáltuk a privatizáció, illetve a szabadpiac kiépítése tekintetében. A vizsgálat az Agree.net regionális projectje keretében született. A project várható folytatása 2008. első negyedévében indul azzal a céllal, hogy az ugyanezen területeken megfigyelhető tendenciákat a Dél-Kelet-Európai országokban elemezze.

'Nincs szükség a Paksi Atomerőműre'

A paksi erőmű üzemidő-hosszabbításával kapcsolatban várhatóan megszülető döntés előkészítésében való részvétel. Rövid összefoglaló az atomerőmű kiváltásának lehetséges módjáról.

Erőműtérkép

A Magyarország területén megtalálható, 50 MW-nál nagyobb kapacitású erőművek, valamint főbb jellemzőik összegyűjtése, honlapon való publikálása.

'Áramot a szabadpiacról'

A villamosenergia-piaci liberalizáció hatásait, következményeit nyomon követő, elemző program. Eredményei és lezárása 2008. első felében várható.

'Sajtó-reggelik'

A magyarországi írott és elektronikus médiával való együttműködés bővítését, elmélyítését célzó project 2008-tól indul, melynek előkészületei 2007 során történtek meg.

'Alternatív energiahatékonysági akcióterv'

Dánia példáján keresztül kívánjuk bemutatni a rendelkezésre álló politikai, gazdasági és egyéb eszközök sorát, melyek alkalmazásával a gazdasági kormányzat is jelentős mértékben hozzájárulhatna a magyarországi energia-felhasználás hatékonyabbá tételéhez.

Klímaváltozás

A 2007-es év nagyvilágban történetekhez hasonlóan az Energia Klubnál és rendkívül mozgalmas volt. Szinte már hetente érkeztek a világ korábbi gondolkodását alapjaiban megrendítő fejlemények, és erre válaszul egyre erősödő társadalmi igény is formálódott az éghajlatváltozás elleni küzdelmmel kapcsolatban.

Az éghajlatváltozással kapcsolatos nemzetközi események és fejlemények legfontosabb hazai leképződése a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia előkészítése volt 2007-ben. Ebbe a munkába szakértőként az Energia Klub is bekapcsolódott. Emellett sikeresen szerveztük egy platformra a haza zöld mozgalom éghajlatváltozással foglalkozó szervezeteit, és így egységes álláspontfoglalmaztunk meg, amely nagy médiafigyelem közepette juttatunk el a Kormány, és a többi parlamenti párt illetékes szakpolitikusának. Ez jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a kiemelt jelentőségű probléma pártpolitikán felül álló, közös érdekké váljon, így a stratégia későbbi parlamenti elfogadását is gördülékenyebbé tette. A legfontosabb szempontként a fenntarthatóság szempontjainak maradéktalan teljesülje mellett a hosszú távú célok kitűzését, a dokumentum nemzetstratégiai integrációját és megfelelő társadalmi beágyazódásának fontosságát jelöltük meg.

Emellett az év során részt vettünk az EU-ETS-hez szükséges hazai kiosztási terv társadalmi véleményezésében. A vita során végig a szigorú éghajlatvédelmi érdekeket képviseltük, mert úgy gondoljuk, hogy ez, jól átgondolt és előkészített politika mellett versenyképességi előnyt biztosít hazánk számára.

Nemzetközi szinten a hazai szervezetek közül egyedülként képviseltük hazánkat az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezmény feleinek indonéziai konferenciáján, ahol két éves tervet fogadtak el a világ országai a Keretegyezmény, és annak Kiotói Jegyzőkönyve felülvizsgálatára, valamint a tudomány által megfogalmazott, egyre sürgetőbb intézkedések megfogalmazására.

Az oktatási segédanyagaink fejlesztése is folytatódott, bővítettük és frissítettük a fóliacsomagot, valamint elkészült az Éghajlatváltozási poszterünk interaktív változata is. Számos rendezvényen vettünk részt, a legtöbb esetben előadóként.

Kardos Péter
Éghajlatvédelmi programvezető, 2004-07
Bozsó Brigitta
2008-

Projektek

Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS)

A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia előkészítése és társadalmi egyeztetése során a fenntarthatósági szempontok érvényesítése, valamint más nemzeti stratégiákkal - különös tekintettel az energiastratégiára - való koherencia erősítése. NÉS Szakértői Tanácsadó Testület munkájában való részvétel. Kapcsolódó anyagok:

- 1. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia társadalmi egyeztetésére készített vélemény**
- 2. A Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia szakértői egyeztetésére készített vélemény**
- 3. A hazai környezet és természetvédő szervezetek állásfoglalása a Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról**

Az Európai Unió Kibocsátáskereskedelmi rendszerének hazai bevezetése

Nyomon követjük és folyamatosan monitorozzuk az Európai Unió kibocsátásjog-kereskedelmi rendszerének (EU-ETS) hazai bevezetését, jogszabályi környezetének kialakítását, és teljes mértékben érvényesíteni az éghajlatvédelmi szempontokat. Kapcsolódó anyag: www.agreenet.info

Oktatási segédanyagok

Az éghajlatváltozási oktatócsomag bővítése, frissítése és terjesztése, valamint az Energia Klub oktatási plakátsorozatának teljessé tétele: immáron az éghajlatváltozási plakát interaktív változatának is elérhető honlapunkon.

Kapcsolódó anyagok:

- Éghajlatváltozás oktatóplakát, interaktív változat
- Éghajlatváltozási oktatóanyag bővítés

Állampolgári tanács

A Védjeggyel és a Cromo Alapítvánnyal közösen szerveztük meg az első hazai klíma-zsűrit. A GlobFeszt égisze alatt megrendezésre került folyamatban 2 tucatnyian vettek részt az ország különböző részeiről. Az állampolgári tanácshoz hasonló módszer segítségével a klímazsűri számos hasznos ötletet adott további klímavédelmi programjainkhoz.

230 Éghajlatváltozási hírlevél

Az éghajlatváltozással kapcsolatos információk továbbítása a tényszerűség, hitelesség megtartásával a tudatosságnövelés. A 230 – Klímafigyelő havonta megjelenő elektronikus hírlevél. 2007-ben 7 alkalommal jelent meg <http://www.energiaklub.hu/hu/eghajlatvedelem/cchirlevel/>

Tervek:

Bali útiterv

Az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye és annak Kiotói Jegyzőkönyve 2012 utáni időszakra vonatkozó felülvizsgálatának nyomon követése, a régióban fellelhető tematikus szervezetek együttműködésének erősítése ezen a téren.

Európai éghajlatpolitika

Az EU éghajlatpolitikájának követése, annak környezetvédelmi és fenntarthatósági szempontú alakítása közvetett és közvetlen eszközökkel, az EU vezető szerepének megőrzése, valamint az éghajlatpolitikával kapcsolatos hazai vonatkozások közvetítése a lakosság, és az érdekelt felek számára.

„Klímastratégiát mindenkinek!”

Az EU FP7-es programja által támogatott nemzetközi konzorcium keretében települési éghajlatvédelmi- és alkalmazkodási stratégiák előkészítését és kidolgozását végezzük. A háttérkutatás és módszertan elkészülte után egy konkrét település éghajlatvédelmi és alkalmazkodási stratégiája lesz projektünk egyik eredménye.

Fontosabb hazai stratégiai dokumentumok; további részvétel a NÉS Szakértői Tanácsadó Testület munkájában, valamint a NÉS, és a 2008-ban készülő Nemzeti Éghajlatváltozási Program (NÉP) nyomon követése.

Szakmai anyagok, elemzések elkészítése több témában. (IPCC, EU-ETS, CCS)

Az információkat, híreket honlapunkon továbbra is elérhetővé tesszük a klímaváltozás és klímapolitika iránt érdeklődők számára. 230 - Éghajlatváltozási hírlevél havi rendszerességgel jelenik meg továbbra is.

Energiahatékonyság

2007-ben főként két nagyobb lélegzetvételű, nemzetközi projektjére koncentráltunk: a *Mérd magad!*-ra és a *Lakcímkére*. A projektek az intézményi (pl. önkormányzatok, iskolák) valamint a lakossági energiahatékonyság javítását szolgálják. A több országot összefogó nemzetközi együttműködések mind projektkoordinációs, mind szakmai szempontból új tapasztalatokkal, tudással gazdagították a szervezetet.

Büszkék vagyunk legújabb, *Mérd magad!* oktatófüzetünkre és a hozzá tartozó tanári kézikönyvre, amely jól kiegészíti oktatóanyagaink repertoárját, és amelynek készítése egyúttal közelebb hozta hozzánk a környezeti nevelésben érintett pedagógusokat.

A *Lakcímke* projekt előkészítő munkái új lendületet adtak a lakossági energiatanácsadás fejlesztésének, megerősödtek és bővültek civil kapcsolataink, és nyitottunk az üzleti szféra felé.

A projektek mellett természetesen a hazai energiapolitikai eseményekre is figyelmet fordítottunk. Az energiapolitika tekintetében meglehetősen mozgalmas év során számunkra a Nemzeti Energiahatékonysági Cselekvési terv előkészületeiben való aktív részvétel, valamint az épületek energiahatékonysági tanúsítási rendszerének nyomonkövetése és véleményezése volt leginkább meghatározó.

Király Zsuzsa
Energiahatékonysági programvezető

Projektek

Mérd magad! – **energia az iskolában** projektünket az iskolai energiagazdálkodás javításának érdekében indítottuk. A programban résztvevő 15 hazai általános iskolában szakmai partnerünk közreműködésével elkészült az épület energetikai műszaki felülvizsgálata. Ez alapján minden iskola testreszabott akciótervet kap kézhez, amely összefoglalja a lehetséges energiamegtakarítási megoldásokat. Az intézkedések megvalósulását és az energiatudatos szemléletmód kialakítását segíti a *Mérd magad!* című, az energiafelhasználás és éghajlatváltozás közti összefüggéseket taglaló oktatócsomag.

- **Kapcsolódó anyag:** *Mérd magad!* oktatóanyag + tanári kézikönyv

Lakcímke: A projekt alapvető célja, hogy az épületenergetikai tanúsítvány rendszer hazai bevezetése minél sikeresebb legyen, és minél nagyobb legyen a társadalmi elfogadottsága. Célunk, hogy rávilágítsunk az épületenergetikai tanúsítványokban felsorolt korszerűsítési javaslatok fontosságára, és ösztönözzük az ingatlantulajdonosokat azok megvalósításában. Ebben lakossági energia tanácsadó irodák, valamint az üzleti szektor érintett szereplői lesznek segítségünkre. 2007-ben a tanácsadás előkészítése, a partnerek kiválasztása, valamint a 2008-ban megjelenő tájékoztató kiadvány előkészítése történt meg.

www.lakcimke.hu

Energia-tanácsadás a társadalom minden rétegében: A program közvetlen célja, hogy a szociális szférában dolgozóknak gyakorlati energiahatékonysági illetve -takarékosági ismereteket adjunk át. A cél megvalósításának első lépéseként a lakossági energiatanácsadás területén tevékenykedő, valamint nyílászárók utólagos szigetelésében segítő zöld szervezetekkel és szociális területről érkező civil szervezetekkel, stratégiai partnertalálkozók keretében közösen kidolgoztuk a két szféra közti lehetséges együttműködés kereteit, a közös munka módszereit, és kialakítottunk egy együttműködési modellt. A két szféra közti együttműködést természetesen továbbra is élénkíteni kívánjuk.

Szemelvények „szakírói” munkásságunkból:

- Javaslatok a Nemzeti Energiahatékonysági Akciótervhez, elemzés
- Energiahatékonyság és áramfogyasztás a háztartásokban (összefoglaló)
- Zöld és szociális szféra együttműködési kereteinek kidolgozása az utólagos nyílászáró-szigetelési programban
- Javaslat a gázártámogatási maradványpénz elköltéséről
- „Angliai tanácsadói modell”
- Kyoto in Homes – oktatóanyag vonatkozó fejezeteinek lektorálása

Terveink (N6)

Követendő példák az energiahatékonyságban: 2007-ben elkezdjük azoknak a lehetséges helyszíneknek a felkutatását, és az adatok gyűjtését, amelyek bekerülhetnek a jó példák gyűjteményébe.

A www.fn.hu –val kötött együttműködés értelmében 2008-tól rendszeresen jelennek meg írásaink, tippjeink a hatékony energiagazdálkodás témakörében a FigyelőNet honlapján.

Megújuló energiaforrások

Az év első felében nagy jelentőségű tanulmányokon dolgoztunk, melyek szinte a teljes kapacitásunkat lekötötték. A Környezetvédelmi- és Vízügyi Minisztérium tenderén elnyert megbízások keretében egyrészt átvilágítottuk a hazai biomassza-hasznosítást és kidolgoztuk annak jövőbeni ideális kereteit. Egy másik tanulmányban pedig, egy a jövő lehetséges villamosenergia-termelő struktúráját, a mini hálózatok magyarországi kiépítésének lehetőségét tárgyaltuk. A munkát mindkét esetben neves hazai szakértőkkel közösen végeztük, mely komoly koordinációt is igényelt részünkről. Igazi sikerként könyvelhető el, hogy tanulmányok „védése” során a szakértő közönség elismerését is megkaptuk, valamint a 2007 júliusára elkészült kormányzati megújuló energia stratégiában már több részt felhasználtak munkáinkból.

A tanulmányokban többek között olyan égető kérdésre is kerestük a szakmai választ, mint hogy szükség van-e ma Magyarországon a megújulók térnyerése érdekében tározós erőművet építeni? A válasz egyértelműen nem, mivel számos más lehetőség kínálkozik a jelenlegi villamosenergia-infrastruktúra hatékonyabb kihasználásával is. A kérdés részletes megvitatására az ősz folyamán több hazai civil szervezettel, valamint a Magyar Tudományos Akadémiával együttműködve szakmai konferenciát szerveztünk az összes érdekelt fél és számos érdeklődő részvételével.

Az év további részében a fenti munkák eredményeinek felhasználásával azon dolgoztunk, hogy javaslataink minél nagyobb arányban épüljenek be az elfogadásra kerülő, a szektort érintő kormányzati stratégiákba, és a piaci szabályozásba. E tekintetben felemás sikerekről beszélhetünk, hiszen hiába léteznek jól előkészített anyagok, ha a politikai célok felülírják a szakmai munkát. A vonatkozó, immáron késznek tekinthető stratégiák végül parkolópályára kerültek, elfogadásuk bizonytalan, ahogyan a 2008-tól bevezetett piaci szabályozás is az ország és az EU stratégiai céljaival ellentétben tovább nehezíti az amúgy sem könnyű hazai lehetőségeket a megújulók terjedését illetően.

Ennek ellenére továbbra is hisszük, hogy „alulról” jövő kezdeményezésekkel is el lehet indítani nagy változásokat, ezért igyekszünk a „Követendő példák” c. projektünk keretében egyre több hazai és a régió más országaiban megvalósult beruházást megmutatni itthon és külföldön egyaránt. A projekt első szakaszának sikeres zárása után a másodikban immár 9 régióbeli ország vesz részt.

Kazai Zsolt
Megújuló energiaforrások programvezető

Projektek

„Követendő Példák!”: a projekt keretében sikeres megújuló energia beruházásokat mutatunk be hazánkból és a kelet-közép-európai régióból. Az év végéig véglegesítettük a projekt külön honlapját, ahol a felhasználók könnyedén böngészhetnek a különböző országokban a különböző technológiák között. Az adatbázist 2007 során továbbbővítettük Dél-Kelet-Európai példákkal is.

Tanulmányok: az év elején a KVVM felhívására elkészítettünk két jelentős tanulmányt. Az egyik bemutatja, milyen feltételek teljesítése szükséges a fenntartható, a környezetünket is kímélő energetikai célú biomassza-hasznosításhoz. A másik tanulmány az ún. „mini” hálózatok hazai alkalmazhatóságával foglalkozik. Ez utat mutat a jövő decentralizált energiatermelési- és felhasználási rendszereihez, előnyeikhez. Mindkét tanulmány kidolgozásában az Energia Klub munkatársain kívül több szakértő vett részt, akik a gyakorlatban és a hazai felsőoktatásban (BME, SZIE, BMF) is nevet szereztek már. Mindkét szakértői anyag hozzáférhető a KVVM klíma honlapján.

Szakértői anyagok:

1. Szélergia: szakértőként vettünk részt a PowerConsult által a szélergia magyarországi integrációjának lehetőségeivel foglalkozó tanulmány kidolgozásában. A szakmai anyag szintén a KVVM megrendelésére készült, mely a fent említett munkákkal együtt háttéranyagként szolgált a Nemzeti Éghajlatvédelmi Stratégiához és a megújuló energia stratégiához egyaránt.

2. Fenntartható energiagazdálkodás a Kárpátok régióban: A WWF számára készült rövid elemzésben a Kárpátok régióban fenntartható keretek között alkalmazható megújuló energia technológiákról írtunk. Célunk az volt, hogy a jövőben a régió országaiban befektetni szándékozó beruházóknak adjunk támpontot.

Szakmai véleményezés:

A Gazdasági és Közlekedési minisztérium 2007. júliusában adta ki társadalmi egyeztetésre a kormány elé terjesztendő, 2020-ig szóló megújuló energiahordozó növelés stratégiáját. Ehhez egyrészt tanulmányainkkal igyekeztünk szakmailag megalapozott háttéranyagokat szolgáltatni, másrészt a véleményezési fázisban további konkrét javaslatokkal éltünk.

Szakmai lektorálás: A Regionális Környezetvédelmi Központ (REC) által kidolgozott „Kyoto in Home” c. oktatóanyagot szakmailag lektoráltuk. Az elsősorban a klímaváltozással, energiahatékonysággal és megújuló energiával foglalkozó anyag célja, hogy a gyermekek nyelvén mutassa be, játékos formában a hétköznapokban is alkalmazható módszereket, technológiákat.

Gyorselemzések: a megújuló energiaforrások fenntarthatósági feltételeivel és egy az első generációs bioüzemanyagokkal foglalkozó rövid, 5-10 oldalas elemzést jelentettünk meg honlapunkon az ősz folyamán. Ezek elsősorban a döntéshozók munkáját segítik a hatékony támogatáspolitikák kialakításában, a stratégiák meghatározásában. Ugyanakkor a beruházók számára is új szempontokat adhat, arra nézvést, hogyan felelhetnek meg jobban napjaink társadalmi-, gazdasági-, és környezeti kihívásainak.

Rendezvények:

A „*Használd ki a Napot!*” c. lakossági szemléletformáló rendezvényünket immár másodszor sikerült megszervezni. A 2006-ban az Energia Klub által indított kezdeményezéshez idén Érd városa és a helyi környezetvédelmi szervezet csatlakozott, akiknek szakmai segítséget nyújtottunk, mind a szervezésben, mind a lebonyolításban.

Az MTA-n szeptemberben megrendezett „*Energiapolitika és természetvédelem*” c. konferencia szervezésében és lebonyolításában olyan szervezetekkel együtt vettünk részt, mint az MME, Védegylet, MTVSZ és a WWF. A konferencia célja az volt, hogy az érdekelt felek részvételével sikerüljön bemutatni egy-egy energetikai beruházás természet- és környezetvédelmi hatásait továbbá, hogy az üzleti-, a köz- és a civil szféra eszmét cseréljen a kérdésben. A konferencia egyik fő témája a Zemplénbe tervezett szivattyús energiatároló és a szélergia, valamint azok természeti-, társadalmi- és környezeti vonatkozásai voltak. A konferenciához az Energia Klub szakmai előadóként és moderátorként is hozzájárult.

További terveink (RES):

Szabályozás: Magyarországon 2008-tól új szabályozás vonatkozik többek között a megújuló energiaforrások felhasználásával termelt villamosenergiára. Az elmúlt néhány évben a Villamosenergia Törvényben történt módosítások, szinte kivétel nélkül hátrányosan érintették a megújuló energiaforrásokra alapozó termelőket. Fel fogjuk térképezni, hogy milyen hatással vannak ezek a változások a szektorra és ezzel kapcsolatos észrevételeinket, tapasztalatainkat is megteesszük.

Továbbra is probléma, hogy a zöldárammal szemben a megújuló bázison termelt hőenergia semmilyen átvételi támogatást nem kap. Célunk, hogy az EU-ban készülő, a megújuló alapú fűtésre és hűtésre vonatkozó direktíva elemei itthon is beépüljenek a piaci szabályozásba.

A külföldi tapasztalatok azt mutatják, hogy mindezeket hatékonyan szolgálhatja egy a megújuló energiaforrások használatára vonatkozó külön törvény. Ezért a következő időszakban megvizsgáljuk ennek itthoni alkalmazási lehetőségeit, és javaslatot teszünk kidolgozására.

2008 elején jelenik meg az **Európai Bizottság javaslata** a 2020-ra teljesítendő, többek között a megújulóakra is vonatkozó EU-célok megvalósítását szolgáló direktívára vonatkozóan. Ez Magyarország számára is konkrét célszámokat fog tartalmazni, melynek elérését szolgáló hazai stratégia és szabályozás kialakításában az Energia Klub is részt vesz szakmai véleményekkel, egyeztető munkával.

Szakértői anyagok: A meglehetősen kaotikus hazai megújuló szabályozásban és piacon még a magyar befektetőknek is igen nehéz eligazodni. Ráadásul nem is áll egyelőre rendelkezésre olyan információs anyag, melyből külön erre a szektorra vonatkozóan iránymutatást találhatnánk. Az Energia Klub ezt az űrt igyekszik kitölteni évente megjelenő szektorelemzésével, mely az adatok és szakpolitikai változások bemutatása mellett a jövőre vonatkozó trendeket is bemutatja.

Rendezvények:

2008 a „Reneszánsz éve” melyhez országszerte különböző rendezvények kapcsolódnak. Az Energia Klub a Zöld Reneszánsz környezetvédelmi rendezvénysorozatban a VÁLTOZTASS! című, az energiafogyasztás reneszánszát hirdető, vidéki és budapesti családi rendezvények koordinálásával vesz részt.

Nukleáris biztonság

2007-ben az NBD tevékenységének döntő részét két környezeti engedélyezési eljárásban való részvétel jelentette. A paksi atomerőmű üzemidő hosszabbításának környezeti engedélye ellen 2006-ban benyújtott fellebbezésünk elutasítása után bírósági keresetet nyújtottunk be az elutasító határozatot kibocsátó Országos Környezetvédelmi Főfelügyelőség ellen. Ügyféli státuszban részt vettünk a Bábaapáti kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladéktároló környezeti engedélyezésének folyamatában, a környezeti hatásvizsgálati szakaszban. Véleményt küldtünk a hatásvizsgálathoz és részt vettünk a közmeghallgatáson, illetve a környezetvédelmi engedély kiadása után megfellebbeztük azt.

Folytattuk a nukleáris információk, adatok nyilvánosságáért zajló pereinket, bár végleges bírósági határozat azóta sincs ezen ügyekben.

Részt vettünk a készülő nemzeti energiastratégia formálásában, ezen felül folytattuk a magyar társadalom tájékoztatását az atomenergiát érintő kérdésekben, ügyekben.

Perger András
Nukleáris biztonság programvezető

Részvétel a Bábaapáti kis- és közepes aktivitású radioaktív hulladéktároló környezeti engedélyezésében

A tervezett bábaapáti létesítmény 2006-ban kezdődött környezeti engedélyezése a környezeti hatásvizsgálati eljárással folytatódott 2007-ben. Ebben az Energia Klub ügyféli státuszban vett részt. A közmeghallgatáson való részvétel mellett írásban is megküldtük észrevételeinket, kérdéseinket az érintett hatóságnak. A környezetvédelmi engedély ellen az Országos Környezetvédelmi Felügyelőségen – sikertelenül – fellebbeztünk.

Bírósági szakasz a paksi atomerőmű üzemidő-hosszabbítása környezeti engedélyezésében

A paksi atomerőmű 2006-ban lefolytatott környezeti engedélyezése során sikertelenül fellebbeztük meg a megadott környezeti engedélyt. Jogorvoslatért bírósághoz fordultunk. Panaszaink között formai és tartalmi érvek is szerepeltek. A Baranya megyei Bíróság 2007 novemberében elutasította keresetünket.

Perek az Országos Atomenergia Hivatal ellen

Folytatódtak az Országos Atomenergia Hivatal ellen 2004 és 2005 óta folyó adatkérelmi pereink a Fővárosi Bíróságon. Mindkét perben született elsőfokú döntés. Ezek ugyan a javunkra ítélték, azonban a Hivatalt a kért dokumentációk csak egy részének a kiadására kötelezték, ezért fellebbeztünk az ítéletek ellen. A másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla mindkét ügyben új eljárás lefolytatására kötelezte a Fővárosi Bíróságot, immár másodszor.

Magyarországnak nincs szüksége a paksi atomerőműre!

2007-ben zajlott Magyarország 2020-ig szóló energiastratégiájának előkészítése. Az atomenergia jövőbeli hazai szerepéről szóló döntés előkészítésében való részvétel kapcsán rövid összefoglalót készítettünk az atomerőmű kiváltásának lehetséges módjáról.

Kiadvány az atomenergia helyzetéről, gazdaságáról

A készülő energiastratégia befolyásolására, az iparágtól független információk terjesztése érdekében kiadványt készítettünk, amely a nukleáris ipar helyzetét, az atomerőművek építésének gazdasági kérdéseit mutatja be, Az atomenergia esélyei a XXI. században címmel.

Az AGREE.NET hálózat második működési éve is eredményesen zárult. Sikereink között könyvelhetjük az Európai Bizottság LIFE+ programja keretében megnyert támogatást – a tavalyi év után idén másodszor is –, továbbá az Európai Bizottság által megbízott független értékelő és könyvvizsgáló jelentését, mely elismerően nyilatkozott eredményeinkről, munkánkról és az adminisztratív teljesítményről.

2007 pozitív változásokat is hozott: szervezeti működése – amelyben az Energia Klub továbbra is jelentős részt vállalt – megerősödött, és tagsága bővült. A regionális szerepünkből fakadóan, szinte mindegyik divíziónk részt vett regionális hatású projekteken. Egyes projekteket mi koordináltunk, vezettünk, valamint részt vettünk a közös képzések tartalmi alakításban és lebonyolításban.

Az AGREE.NET elnöki tisztét továbbra is az Energia Klub igazgatója tölti be.

Nathalie Francoeur
Nemzetközi koordinátor